

TISKOVÁ ZPRÁVA

Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje
25. 11. 2016

Průmyslová krajina: Karvinsko při řešení útlumu těžby potřebuje pomoc kraje a státu i jasnou koncepci

Odpověď na otázku – **Chceme území Karvinska po ukončení těžby černého uhlí řešit společně a koncepčně?** - hledali představitelé měst Karvinska, kraje, ministerstev, vládní zmocněnec, odborníci z těžebních společností, vlastníci pozemků i zástupci Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje na semináři v rámci cyklu Průmyslová krajina 24. listopadu v kulturním domě Radost v Havířově. Shodli se na tom, že při obnově krajiny poznamenané důlní činností není jiná cesta než spolupráce všech zúčastněných i jasná koncepce.

„Bez pomoci státu i kraje by Karvinsko mohlo za několik desítek let připomínat Sudety po druhé světové válce,“ zdůraznil Jan Lipner, starosta Horní Suché a předseda Svazku měst a obcí okresu Karviná s tím, že populace na Karvinsku stárne a mladí lidé odcházejí, protože v regionu, kde je vysoká míra nezaměstnanosti, relativně nízká úroveň vzdělanosti, vysoká kriminalita i znečištěné životní prostředí a s tím související špatná kvalita života, nevidí budoucnost. Proto prvním a zásadním bodem, na kterém se účastníci semináře shodli, je, že **útlum těžby je nezbytné řešit společně.**

„Druhým závěrem je, že řešení musí být **koncepční a dlouhodobé** pro celé území s minimálními dopady,“ uvedl Pavel Bartoš, prezident Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje s tím, že koncepční řešení by se mělo také zabývat sociálními problémy spojenými s útlumem, ať jde o hledání nového uplatnění propuštěných horníků, školský systém či vzdělanostní úroveň obyvatel. „Pomoc při útlumu těžby a jeho dopadů na Karvinsko bude řešit rovněž připravovaná **strategie restrukturalizace kraje,**“ připomněl Jiří Cenciala, senátor a vládní zmocněnec pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj.

Využít by šlo také **zahraničních zkušeností.** „V roce 2007 pracovalo v Severním Porýní – Vestfálsku v hornictví 30 tisíc lidí, v roce 2018, kdy je plánováno definitivní ukončení těžby, bude toto odvětví zaměstnávat 2 400 pracovníků,“ uvedl Michael Weberink, výkonný ředitel Gesamtverband Steinkohle, společnosti, která spravuje v Severním Porýní – Vestfálsku doly a řeší všechny problémy s tím spojené včetně útlumu. Řekl, že transformaci se podařilo zvládnout jen díky tomu, že probíhala koncepčně a spolupracují na ní všichni zainteresovaní. „Propouštění horníků řešily předčasné odchody do důchodů, kdy pracovníci dolů mohli odcházet již v padesáti letech, dále potom část jich našla uplatnění v jiných oborech,“ vysvětlil Michael Weberink a potvrdil, že obnovu území po důlní činnosti financují v Německu veřejné zdroje, ale i rezervy, které musí těžební firmy na tuto činnost ze zákona vytvářet. Přiznal, že rekvalifikace horníků je i v Německu velmi problematická a málo účinná.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Obdobně je tomu i v Česku, kdy se z povinně vytvářených finančních rezerv těžební společností financují sanace a rekultivace dolování poškozených území. „Problémem českého hornictví ale je, že těžební společnost nemusí povinně vytvářet rezervy na technickou likvidaci dolů a na sociální program pro propouštěné horníky, což v současné době je největší potíží při uzavírání dolu Paskov,“ řekl Pavel Bartoš.

Největšími očekávanými problémy, které je nutné na území s ukončenou těžební činností řešit, jsou podle Antonína Kunze, generálního ředitele společnosti Green Gas, metan a jeho výstupy na povrch, stoupající podzemní vody, zejména v místech starých již v minulosti likvidovaných jam, kde může vlivem zatápnění dojít k narušení stability zásypu i širšího okolí, a v neposlední řadě i poklesy povrchu a seismické vlivy. Jeho slova potvrdil i Josef Havelka, ředitel závodu ODRA státního podniku DIAMO, který se stará o 15 důlních areálů zavřených šachet a zahlazování následků po hornické činnosti. „Budeme požadovat vypracování komplexní studie předpokládaných vlivů a jejich eliminace v souvislosti s ukončením těžby černého uhlí v Ostravsko-karvinském revíru,“ doplnil Pavel Bartoš.

Z programu řešení revitalizace území po hornické a hutnické činnosti, kde bylo v roce 2002 pro Moravskoslezský kraj vyčleněno celkem 20 miliard korun, část peněz však šla na projekty v Jihomoravském kraji, bylo zatím v regionu financováno 131 projektů za tři miliardy korun. „Z toho v okrese Karviná to bylo 47 projektů za dvě miliardy korun. Na dalších 48 projektech za 2,4 miliardy korun se v kraji v současnosti pracuje, přičemž na Karvinsku jde o 15 projektů za 1,1 miliardy korun,“ vysvětlil Vít Kaštovský z ministerstva průmyslu a obchodu s tím, že v příštím roce půjde na projekty na Karvinsku z programu zhruba půl miliardy korun. **Obce i města si však stěžují, že realizace projektů je pomalá a předkladatelé musí dlouho čekat.** Je proto nutné zrychlit vyhlášení zakázek a čerpání peněz, shodli se dále účastníci semináře. „Mnohdy jsou projekty natolik připravené, že mají stavební povolení, to ale propadne a musí se jeho platnost prodlužovat, případně i vyřizovat nové, protože finance přišly pozdě,“ zdůraznil Pavel Bartoš. Vít Kaštovský řekl, že v současnosti výběrová řízení na zhotovitele organizuje ministerstvo financí, ale snahou resortu je převést kompetence na kraj.

Průmyslové krajiny Karvinska také chybí **komplexní vize**, jak by měla v budoucnu vypadat. „Zatím je její využití nekonceptní, přitom region má velký potenciál,“ uvedl Vladimír Mana, náměstek ministra životního prostředí. Tzv. koncept krajiny, který může být financován ze státních zdrojů, umožní také čerpání dotací na projekty využití daného území. Vypracování vize je dalším bodem, který je podle účastníků semináře nezbytný.

Průmyslová krajina je cyklus konferencí a diskusních panelů, kterými Sdružení reaguje na restrukturalizaci průmyslu v kraji a s tím spojenou hospodářskou a sociální situaci v regionu.

Zdroj:

Mgr. Karin Pelikánová,
mediální zástupce Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje
gsm: +420 606 127 049,
e-mail: karinpelikanova@seznam.cz